

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/356/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7611217352
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7611217352.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu EOS KSI Slovensko s.r.o., Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanému S. P., A., H. XX, zast. opatrovníkom Mgr. Viktorom Lišuchom, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Rožňava, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, o zaplatenie 3.731,52 eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves 13 C/17/2012-71 zo 14. 9. 2012

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi tak, že náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

Žalobcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa (ďalej len súd) konanie zastavil, vyslovil, že žalobca má právo na vrátenie súdneho poplatku 216,87 € zo žaloby prostredníctvom Daňového úradu Bratislava, do 15 dní od doručenia právoplatného uznesenia a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi (ďalej len VÚ) trovy konania 356,93 eur, pozostávajúce z trov právneho zast.

Zastavenie konania odôvodnil § 96 O.s.p. (jeho znenie citoval) a vrátenie súdneho poplatku § 11 ods. 3, 4 zák. č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil § 146 ods. 2 O.s.p. a uviedol, že má za to, že žalobca z procesného hľadiska zaviniel, že konanie muselo byť zastavené, keďže po vstupe VÚ do konania, ktorý podal vo veci odpor, zbral žalobca bez odôvodnenia svoju žalobu v celom rozsahu späť a trovy konania, ktorých náhradu VÚ priznal boli vyčíslené podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za 2 úkony právnej služby á 141,09 eur (prevzatie a príprava zast. a podanie odporu), 2 x náhrada režijného paušálu á 7,63 eur a 20%DPH 20% 59,49 eur, spolu 356,93 eur.

Žalobca proti uzneseniu v časti, v ktorej ho súd zaviazal na úhradu trov konania VÚ podal v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal napadnutý výrok podľa § 220 O.s.p. zmeniť. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania 25,09 eur s DPH, pozostávajúce z 1/2 právnej služby 15,94 eur s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu 9,16 eur s DPH (podanie odvolania).

V odvolaní poukázal na skutočnosť, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa(§3 ods. 5 zák. č. 250/2007

Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii VÚ (§ 93 ods. 2 O.s.p), že podľa jeho názoru musí byť VÚ sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, pričom samotné združenie má v radoch členov s právnickým vzdelaním a disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v problematike ochrany spotrebiteľa a má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva (viď rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave 5 Co/26/2012 a 3 Cob/259/2011). Podotkol, že z dôvodovej správy k zák. č. 384/2008 Z.z vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom spôsobilým poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a v danej oblasti materiálne aj personálne vybaveným a odborne kompetentným. Vytýkal súdu, že nepostupoval správne, pokiaľ združeniu zastúpenému advokátom priznal náhradu trov konania, nakoľko existovali dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p. spočívajúce v tom, že VÚ vstúpil do konania na strane žalovaného za účelom ochrany jeho práv z vlastnej iniciatívy, pričom v tomto konkrétnom prípade bol žalovanému v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovený opatrovník, ktorý disponuje rovnakými procesnými oprávneniami ako účastník konania a preto nebolo potrebné, aby VÚ tiež ochraňoval jeho záujmy a teda nemožno zo strany VÚ hovoriť o trovách účelne vynaložených. Ďalej uviedol, že má z vlastných skúseností vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného, pričom pred zaslaním oznámenia svojho vstupu nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a navyše svoje viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu (viď rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 6 Co/141/2012), že taktiež paušálny vstup do združenia zast. advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania (viď. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 17 Co/91/2012). Ďalej tvrdil, že združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zást. žalovaných, ktorí o vstupe združenia do konania pravdepodobne ani nemali žiadnu vedomosť (viď rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 13 Co/35/2012 a 13 Co 36/2012) a upozornil na skutočnosť, že súd nepriznaním náhrady trov konania VÚ neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy SR, keďže tieto neboli účelne vynaložené (nález Ústavného súdu SR II ÚS 78/03, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 Co 100/2012). Nesúhlasil ani s obranou VÚ, ktorý v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov konania poukázal na § 137 O.s.p. a na ust. Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, keďže § 137 priznáva náhradu trov hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 13 Co/40/2012) a ust. Charty, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa.

VÚ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že s jeho argumentáciou nesúhlasí a navrhol uznesenie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania 93,82 eur.

Tvrdil, že aplikácia § 150 Os.p. na danú vec je nenáležitá a , že v množstve súdnych sporov môže preukázať, že jeho vstup do konania pôsobil pre žalobcu odradzujúco, keďže tento uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku vzal svoju žalobu späť a konanie žiadal zastaviť z čoho vyplýva, že jeho samotný vstup do konania ako VÚ na strane spotrebiteľa je dostatočne účinným prostriedkom na zabránenie porušovania spotrebiteľského práva. Za nenáležitú považoval námietku žalobcu, že má vo svojich radoch členov s právnickým vzdelaním a uviedol, že v skutočnosti len jedna jeho členka má právnické vzdelanie, avšak ani táto svoju právnickú prax nevykonáva. Podotkol, že mu nemôže byť vzhľadom na predmet jeho činnosti upierané právo na právneho zást., lebo ak by sa tento názor prijal, problematickým by bolo aj pr. zastupovanie osôb s právnickým vzdelaním, čo by bolo v evidentnom rozpore nielen s platným právom, ale aj s každodennou realitou. Nesúhlasil ani s tvrdením, že má trovy advokáta hradiť z vlastných prostriedkov, nakoľko napriek zákonnej možnosti čerpať finančné prostriedky na podporu svojej činnosti z prostriedkov štátu je uvedená podpora skôr v rovine iluzórnej, než v rovine skutočnej. Namietal aj argumentáciu žalobcu, že žalovanému bol súdom ustanovený opatrovník, ktorý disponuje rovnakými oprávneniami ako účastník konania, keďže v skutočnosti opatrovníci, ktorí sú ustanovení ako pracovníci či už procesného alebo iného súdu prípadne obce sú iba formálnym článkom a materiálne neposkytujú skutočnú ochranu spotrebiteľovi. Uviedol, že súd pri rozhodovaní o jeho trovách postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou, že o odôvodnenosti priznania jeho trov svedčí aj novelizované znenie ust. § 137 O.s.p., ktoré bolo s účinnosťou od 1.1.2012 doplnené zák. č. 332/2011 Z.z o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v zmysle ktorej sú

trovami konania aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, pričom novelizovaná pr. úprava zohľadnila aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci DEB proti Spolková republika Nemecko C-279/09. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3 Co/131/2011-85, ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, ustanovil VÚ, ktorým bola taktiež právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľa advokáta a konštatoval, že nie možné nedôvodne a bez akýchkoľvek logických súvislostí podmieňovať spôsobilosť občianskeho združenia na vykonávanie predmetu svojej činnosti odbornosťou v odbore právo. Ďalej zdôraznil, že občianske združenia na ochranu spotrebiteľa si v prevažnej miere zakladajú samotní občania poškodení nekalými praktikami a neprijateľnými zmluvnými podmienkami a často pri nedostatku organizačného a finančného zabezpečenia chránia práva prevažne nemajetných spotrebiteľov, ktorí rezignujú na obranu svojich práv, pretože nemajú dostatok prostriedkov na advokáta a tým na rovnocenný priebeh súdnych konaní. Citujúc znenie § 93 ods. 4 O.s.p. a § 18 O.s.p. podotkol, že ak má platiť rovnosť účastníkov ako jeden zo základných princípov súdneho konania, potom neexistuje rozumný dôvod nepriznať mu trovy pr. zastupovania za situácie, ak nárok na náhradu trov vznikne účastníkovi, ktorého VÚ v konaní podporoval. Uviedol, že účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy a že ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR. V súvislosti so svojim tvrdením, že VÚ má principiálne právo na náhradu trov konania poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 5 Cdo/71/2010 z 9.6.2010, komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku a rozhodovaciu činnosť slovenských súdov.

Uznesenie okrem výroku, ktorým bol žalobca zaviazaný uhradiť VÚ trovy konania, nebolo odvolaním napadnuté nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto v uvedenom rozsahu nebolo v odvolacom konaní preskúmané.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodne a uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť podľa § 220 O.s.p. a náhradu trov konania VÚ nepriznať (po preskúmaní napadnutého výroku podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p.)

Podľa ust. § 93 ods. 2 O.s.p. ako VÚ sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Uvedené ust. bolo do nášho právneho poriadku zavedené zák. č. 384/2008 Z.z, pričom týmto samotným zákonom bola VÚ daná legitímácia na vstup do konania. Cieľom takto koncipovanej pr. úpravy podľa Dôvodovej správy k uvedenému zák. bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. VÚ je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). VÚ je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je v zmysle ust. § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na uvedené, účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu ale nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie [to však napríklad neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom (tzv. skrátené konanie), kedy sa táto pomoc môže najskôr prejaviť, až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor].

Vychádzajúc z ust. § 93 ods. 4 O.s.p. v zmysle ktorého VÚ má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník je možné mu priznať aj náhradu trov konania, ale len za predpokladu že toto právo vzniklo aj účastníkovi na strane ktorého v konaní vystupoval.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie, alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemá.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi. Pojem každý spadá aj na VÚ, ten nie je vylúčený z voľby akým spôsobom si toto ústavou dané právo uplatní, ale musí počítať s tým, že súd bude skúmať podľa § 142 ods.1 O.s.p. či trovy ním

uplatnené boli vynaložené účelne teda či sa nimi sledovalo procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Súd nemôže zaviazat' účastníka na náhradu tých trov, ktoré druhý účastník počas konania vynaložil zbytočne.

Paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS do všetkých konaní, v ktorých vystupuje ako žalobca rovnaký subjekt, bez ohľadu na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa a rovnako aj na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že VÚ vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, pričom splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty VÚ vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho na stane koho vstupuje do konania, nepovažoval odvolací súd jeho trovy za účelne vynaložené. Skutočnosť, že združenie na zast. v konaní splnomocnilo advokáta, vzbudzuje u odvolacieho súdu dojem, že účelom jeho vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie prospechu v podobe priznanej náhrady trov konania. Na dôvažok je treba doplniť, že vedľajší účastník (aj JUDr. Mikluš vstúpil do konania na č.l. 60) sa predháňajú pri vstupoch do konania a majú záujem o trovy.

Preto odvolací súd urobil záver, že nebolo potrebné aplikovať ust. § 150 O.s.p v danej veci (tak ako to namietá v odvolaní žalobca), avšak so zreteľom na účel právneho zast., na hospodárnosť konania zmenil uznesenie vo výroku o náhrade trov konania tak, že náhradu trov VÚ nepriznal, keďže tieto ním neboli účelne vynaložené.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 224 ods.1 a § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi a VÚ ich náhradu nepriznal, lebo VÚ nemal v odvolacom konaní úspech a aj keď žalobca mal v odvolacom konaní úspech a vznikli mu trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zast., tieto nemožno považovať za účelne vynaložené.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov : 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.